

โครงการบูรณาการและยกระดับธรรมาภิบาลภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๐ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ (๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น (๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ โดย มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตราย ที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไก ที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไก ในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

จากหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินดังกล่าวข้างต้น สำนักงานได้ให้ความสำคัญ กับการดำเนินงานตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ โดยมาตรา ๖๓ ที่บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้ แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มี มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพบว่าผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือความ ไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนหนึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือการทุจริต คอรัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐ ถึงแม้ทุกภาคส่วนจะมีความตื่นตัว และมีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อป้องกันปัญหา ดังกล่าว ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ การทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการที่ทำโดยอาศัยตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา อาจเป็นการลงมือทำโดยคน ๆ เดียว ทำเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เป็นเครือข่ายขนาดใหญ่หรือบางกรณีเป็นการร่วมมือข้ามหน่วยงาน ส่วนใหญ่เป็นการ ทุจริตจากการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับงบประมาณ ค่าใช้จ่าย ค่าดำเนินการ การยกยอก เบียดบังทรัพย์สินของรัฐ การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากบุคคลอื่นหรือปล่อยให้พวกพ้อง ได้ประโยชน์จากรัฐด้วยเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม และส่งผลถึงประชาชน และสังคมที่เกิดขึ้นปัจจุบัน

นอกจากนั้น ปัจจุบันกฎหมาย กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้ปฏิบัติจะต้องมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการใช้จ่ายงบประมาณตามระเบียบต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร หรือผู้นำท้องถิ่นที่ได้ตำแหน่งใหม่ หรือผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วกระทำความผิดกฎหมาย แม้ไม่มีเจตนากระทำความผิดก็ต้องถูกดำเนินคดี เพื่อป้องกันความเสียหายภาครัฐ รวมถึงสร้างความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมกับหน่วยงานของรัฐ หรือแก่ประชาชน ตลอดจนเพื่อป้องกันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการรับสินบนที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของรัฐ

จากกรณีดังกล่าว ควรมีการจัดอบรมให้กับผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ที่ได้รับตำแหน่งใหม่ หรือผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วให้มีความรู้ และตระหนักถึงเรื่องของการทุจริตประพฤติดมิชอบ การแสดงบัญชีทรัพย์สิน และการใช้จ่ายงบประมาณตามระเบียบต่าง ๆ ที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้บุคคลดังกล่าวกระทำความผิดกฎหมายแม้ไม่มีเจตนากระทำความผิด จะต้องถูกดำเนินคดี รวมถึงเพื่อป้องกันความเสียหายภาครัฐ ทั้งนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อจัดทำเนื้อหาการจัดอบรมที่เหมาะสมร่วมกัน และจัดทำเอกสารแจก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ นอกจากจะทำให้รัฐเสียหายแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนและสังคมโดยรวม การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและให้ความสำคัญที่จะต้องร่วมมือกันที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมุ่งเน้นสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น แนวทางที่ถือว่าเป็นหลักสำคัญในการบริหารและการดำเนินงานที่ทุกหน่วยงานจะต้องนำไปเป็นหลักในการดำเนินงาน คือ หลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เป็นหลักสำคัญในการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ จะต้องปฏิบัติงานมีความสุจริต โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ด้วยการปลูกจิตสำนึกให้กับบุคลากร เกิดค่านิยมที่ไม่ยอมรับการทุจริตและยึดหลักธรรมาภิบาล ตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ พร้อมกับใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในหน่วยงาน รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกในการทำงานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติงานแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมสุจริตให้เกิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีจิตสำนึกที่ดี เกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต

๓. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ในการดำเนินงาน

๓.๑ กลุ่มเป้าหมาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๑,๐๐๐ คน

๓.๒ พื้นที่ในการดำเนินโครงการ จัดกิจกรรม ณ จังหวัดปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร

๔. กิจกรรม/แนวทางที่จะดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมการอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

การจัดอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ (เชิงปฏิบัติการ) ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มเป้าหมายให้กับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสอบ เพื่อจัดทำหลักสูตรเนื้อหาการอบรมร่วมกัน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เป็นต้น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานรัฐ ลดปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชน โดยเน้นการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ลดจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกชี้ว่ากระทำการทุจริต การปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนจากการปฏิบัติงานหน้าที่ของหน่วยงานรัฐนั้น

๔.๒ สรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๖)	ไตรมาสที่ ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๗)	ไตรมาสที่ ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๗)	ไตรมาสที่ ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๗)
๔.๑ กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมการอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ณ จังหวัดปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร			✓ จังหวัด ปทุมธานี	✓ กรุงเทพมหานคร
๔.๒ สรุปผลการดำเนินงาน				✓

หมายเหตุ จัดกิจกรรมในรูปแบบ Onsite และ Online / ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของกลุ่มเป้าหมาย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เบิกจ่ายจากต้นสังกัด

๕. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (เดือนพฤษภาคม - กันยายน ๒๕๖๗)

๖. งบประมาณ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๗. เป้าหมาย/ความสำเร็จของโครงการ

๗.๑ ผลผลิต (Output)

ตัวชี้วัด

- ความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

- สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริตมีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมดร้อยละ ๘๒

๗.๒ ผลลัพธ์ที่จะได้เมื่อโครงการสำเร็จ (Outcome)

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ประชาชน) ที่เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และพัฒนาองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ประชาชน) มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๗.๓ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง

- เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้อง จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกชี้ว่ากระทำการทุจริต การปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนจากการปฏิบัติงานหน้าที่ของหน่วยงานรัฐนั้นลดลง การเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล นำไปสู่การลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจและดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีค่านิยมสุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตในการปฏิบัติงาน

๙. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

สำนักเครือข่ายและการมีส่วนร่วม สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน